

The Relationship between Social Support and Cyberbullying: The Mediating Role of Internet Addiction, Internet Loitering, and Social Exclusion

A. Rastgar Ph.D.^{1*}, M. Seif Ph.D.¹, S. Negahdari Ph.D.¹, F. Dehghani²

1. Dept. of Educational Sciences, Payam Noor University, Tehran, Iran.

2. Master's Student, Dept. of Educational Sciences, Payam Noor University, Shiraz, Iran.

Abstract

Background: The expansion of the use of the Internet and virtual networks among teenagers has provided a platform for exposure to some cyber violence. The present study was conducted with the aim of determining the mediating role of internet addiction, internet roaming and social exclusion in the relationship between social support and cyberbullying among second year high school students in Shiraz using path analysis method.

Method: Research, application and the method of collecting and analyzing its data is descriptive of the correlation type. The research population is the students of the second year of high school in Shiraz city in the academic year of 2021-2022. 381 people were selected by multi-stage cluster sampling and answered a self-report questionnaire consisting of internet victimization and internet harassment subscales, perceived social support questionnaire, internet addiction scale, internet roaming scale and social exclusion questionnaire. The data were analyzed using path analysis method and Imus software.

Results: According to the findings, internet addiction, internet roaming and social deprivation play a mediating role in relation to cyber immorality.

Conclusion: If students have social support from family, friends, and important others, they will be less likely to be cyber-bullied in the face of cyberspace harm.

Keywords: *Cyber Bullying, Perceived Social Support, Internet Addiction, Internet Surfing, Social Exclusion*

***Corresponding Author:** A. Rastgar, Dept. of Educational Sciences, Payam Noor University, Tehran, Iran. Email: Rastegar_ahmad@pnu.ac.ir

How to cite: A. Rastgar, M. Seif, S. Negahdari, F. Dehghani. The relationship between social support and cyberbullying: the mediating role of internet addiction, internet loitering, and social exclusion. *Ethics in Science and Technology*. 2024,19(2): 179-184.

Copyright © 2024 Authors. Published by Iranian Association for Ethics in Science and Technology. This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license. (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>). Non-commercial uses of the work are permitted, provided the original work is properly cited

رابطه حمایت اجتماعی و تعدی غیر اخلاقی سایبری: نقش واسطه ای اعتیاد اینترنتی، پرسه زنی اینترنتی و محرومیت اجتماعی

دکتر احمد رستگار^{۱*}، دکتر محمد حسن صیف^۱، دکتر سمیه نگهداری^۱، فاطمه دهقانی^۲

۱. گروه علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور مرکز شیراز.

(تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۱/۱۲، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۳/۱۷)

چکیده

زمینه: گسترش استفاده از اینترنت و شبکه های مجازی در میان نوجوانان بستر قرار گرفتن در معرض برخی خشونت های سایبری را فراهم کرده است. پژوهش حاضر با هدف تعیین نقش واسطه ای اعتیاد اینترنتی، پرسه زنی اینترنتی و محرومیت اجتماعی در رابطه ی بین حمایت اجتماعی و تعدی غیر اخلاقی سایبری در میان دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهر شیراز به روش تحلیل مسیر انجام شده است.

روش: پژوهش، کاربردی و شیوه ی گردآوری و تحلیل داده های آن توصیفی از نوع همبستگی است، جامعه ی پژوهش دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهر شیراز در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ می باشند که ۳۸۱ نفر به روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای انتخاب شدند و به پرسش نامه خود گزارشی متشکل از خرده مقیاس های قربانی اینترنتی و آزارگری اینترنتی، پرسشنامه حمایت اجتماعی ادراک شده، مقیاس اعتیاد اینترنتی، مقیاس پرسه زنی اینترنتی و پرسشنامه محرومیت اجتماعی پاسخ دادند. داده ها با استفاده از روش تحلیل مسیر و نرم افزار ایموس تحلیل شدند.

یافته ها: با توجه به یافته ها اعتیاد اینترنتی، پرسه زنی اینترنتی و محرومیت اجتماعی نقش واسطه در رابطه با تعدی غیر اخلاقی سایبری دارند.

نتیجه گیری: اگر دانش آموزان از حمایت اجتماعی از طرف خانواده، دوستان و دیگران مهم برخوردار باشند در مواجهه با آسیب های فضای مجازی کمتر مورد تعدی غیر اخلاقی سایبری قرار می گیرند.

کلیدواژگان: تعدی غیر اخلاقی سایبری، حمایت اجتماعی ادراک شده، اعتیاد اینترنتی، پرسه زنی اینترنتی، محرومیت اجتماعی

سر آغاز

حمایت اجتماعی خانواده، مدرسه و دوستان و دیگران مهم و احساس نزدیکی به آن ها و همچنین جو جامعه، عامل محافظتی مهمی در برابر آزارگری اینترنتی است (۷۸ به نقل از ۹).

حمایت اجتماعی^۵ میزان ادراک فرد از محبت و حمایت منابع حمایتی و میزان در دسترس بودن این منابع به صورت رسمی یا غیر رسمی است که موجب می شود فرد احساس نماید که در بخشی از شبکه وسیع ارتباطی قرار دارد (۱۰). منابع حمایت اجتماعی فراهم شده برای فرد شامل حمایت گروه هایی از قبیل خانواده، پلیس، گروه همسالان^۶، دوستان، خویشاوندان، محله، حیوانات خانگی یا حتی دوربین های امنیتی می باشد (۱۱).

فناوری اطلاعات و ارتباطات^۱ علیرغم مزایای فراوان، نگرانی های اخلاقی را افزایش داده است (۱) و با افزایش دسترسی به اینترنت، فرصتی برای نوجوانان فراهم شده که از طریق کامپیوتر و تلفن همراه دست به ارتکاب آزارگری اینترنتی بزنند (۲) تعدی هایی وجود دارد که چهره به چهره نیست و در فضای سایبری^۲ اتفاق می افتد و اصطلاحات تعدی های غیر اخلاقی سایبری^۳ یا آزارگری الکترونیکی نیز رواج یافته اند (۴،۳). تعدی غیر اخلاقی سایبری رفتاری است که به صورت آگاهانه و مکرر و ناخواسته در یک محیط الکترونیکی^۴ با استفاده از تکنولوژی ارتباطات و اطلاعات با هدف شکنجه، آزارگری، تهدید، تحقیر، دشنام دادن، محروم سازی، شرمسار کردن و صدمه زدن به کسی یا استفاده نادرست از اطلاعات شخصی که نمی تواند به آسانی از خود دفاع کند، صورت می پذیرد (۱، ۵، ۶).

سایبری برای انجام مقاصد شخصی و فعالیت های غیر علمی و تحصیلی است. زمانی که فرد از سوی اجتماع و خانواده حمایت مناسبی دریافت نمی کند ترجیح می دهد که به وقت گذرانی و پرسه زنی در اینترنت بپردازد (۲۱).

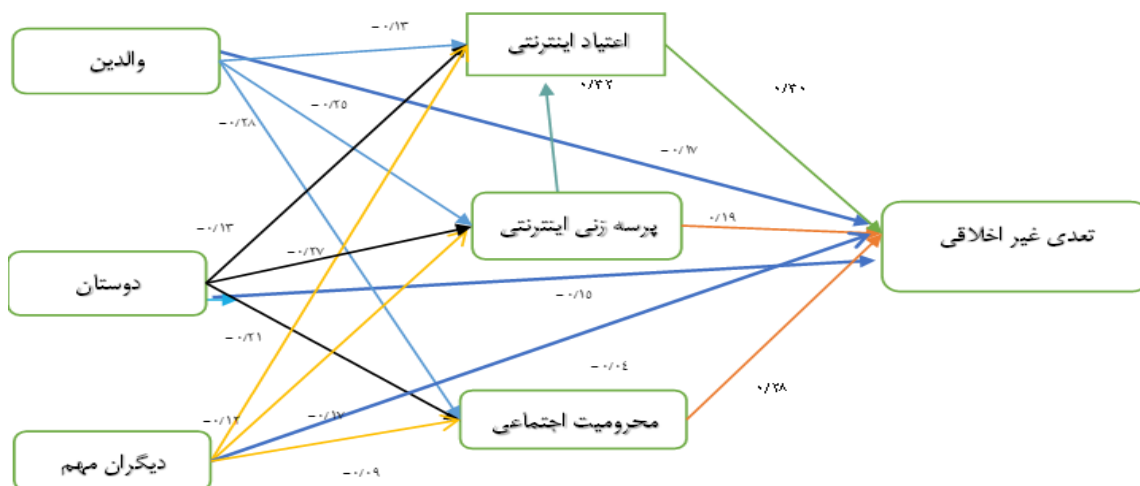
محرومیت اجتماعی^{۱۳} نیاز اساسی ما نسبت به حس تعلق داشتن را مورد تهدید قرار می دهد و خشونت^{۱۴} پاسخی به زندگی در محیطی تبعیض آمیز، فقیر و محروم از سیستم های اجتماعی است و به رفتارهای ضد اجتماعی منجر می شود (۲۲). تحقیقات (۲۳) نشان می دهد که از بین بردن محرومیت و بی عدالتی های اجتماعی^{۱۵} نقش به سزایی در کاهش جرم و خشونت دارد.

هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی نقش واسطه ای اعتیاد اینترنتی، پرسه زنی اینترنتی و محرومیت اجتماعی در ارتباط با حمایت اجتماعی و تعدی غیر اخلاقی سایبری در میان دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهر شیراز می باشد. بر این اساس، مدل نهایی پژوهش بر اساس نتایج تحلیل مسیر به قرار زیر است.

مطالعات حاکی از تاثیر حمایت اجتماعی در کاهش جرایم^۷ خشونت و تهدید هایی است که در شبکه های اینترنتی افراد را قربانی می کند (۱۱، ۱۲) افرادی که از حمایت اجتماعی کمی برخوردار هستند احساس طرد و محرومیت کرده و بیشتر مورد هدف آزارگری قرار می گیرند (۱۳).

اینترنت ابزاری است که امکانات ارتباطی، آموزشی^۸ و سرگرمی برای ما فراهم می آورد (۱۴). اعتیاد اینترنتی^۹ یک اختلال جسمی و روانی است که نشانه های تحمل، جدا شدن، اختلالات عاطفی و اضطراب^{۱۰} و صدمه به روابط و فعالیت های اجتماعی را در بر می گیرد (۱۵). بررسی ها نشان داده اند که بین حمایت اجتماعی ادراک شده و اعتیاد به اینترنت رابطه منفی وجود دارد (۱۶، ۱۷ به نقل از ۱۸).

استفاده زیاد از تکنولوژی باعث ایجاد پدیده های روانی اجتماعی مانند "اضطراب تکنولوژی^{۱۱}"، "اعتیاد اینترنتی" و "پرسه زنی اینترنتی^{۱۲}" شده است (۱۹). از آنجا که دسترسی افراد به اینترنت بسیار متداول گردیده، در آنها تمایل به استفاده از اینترنت برای سرگرمی پیدا شده است (۲۰) پرسه زنی سایبری در محیط مدرسه به معنای استفاده دانش آموزان از فضای

نگاره ۱: مدل نهایی پژوهش

روش

کرونباخ ۰/۷۵ (۶۳) می باشد. پرسشنامه ها به تعداد حجم نمونه بین دانش آموزان توزیع و جمع آوری شد. پرسشنامه های پژوهش با رضایت شخصی دانش آموزان تکمیل شده و به منظور حفظ محرمانگی اطلاعات، داده های جمع آوری شده مورد تحلیل قرار گرفته است. در نهایت داده ها با روش های آمار توصیفی و استنباطی و روش تحلیل مسیر، با نرم افزار Amos مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

یافته‌ها

جدول ۱ نشان دهنده ی اثرات مستقیم، غیر مستقیم و کل متغیرها می باشد.

این پژوهش، از نوع پژوهشهای توصیفی - همبستگی است؛ جامعه آماری دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهر شیراز در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ به تعداد ۶۴۵۴۰ نفر بوده که با روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای تعداد ۳۸۱ نفر انتخاب شدند. ابزار پژوهش پرسشنامه خود گزارشی ۷۵ سوالی شامل مقیاس آزارگری اینترنتی با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۲ (۲۴)، مقیاس حمایت اجتماعی ادراک شده با ضریب آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس های حمایت خانواده، دوستان و دیگران مهم به ترتیب ۰/۷۸، ۰/۸۱ و ۰/۸۳ (۲۵)، مقیاس اعتیاد اینترنتی با آلفای کرونباخ ۰/۷۹ (۲۶)، مقیاس پرسه زنی اینترنتی با آلفای کرونباخ ۰/۷۵ (۲۷) و مقیاس محرومیت اجتماعی با آلفای

جدول ۱: برآوردهای ضرایب اثر مستقیم، غیر مستقیم و اثرات کل

متغیرها	پارامتر استاندارد شده	t	اثرات کل
اثر حمایت اجتماعی خانواده بر:			
پرسه زنی اینترنتی	-۰/۲۵**	-۶/۱۴	-
اعتیاد اینترنتی	-۰/۱۳**	-۳/۰۶	-۰/۲۱**
محرومیت اجتماعی	-۰/۲۸**	-۶/۴۲	-
تعدی غیر اخلاقی سایبری	-۰/۱۷**	-۴/۷۹	-۰/۳۶**
اثر حمایت اجتماعی دوستان بر:			
پرسه زنی اینترنتی	-۰/۲۷**	-۶/۴۴	-
اعتیاد اینترنتی	-۰/۱۳**	-۳/۰۷	-۰/۲۱**
محرومیت اجتماعی	-۰/۲۱**	-۵/۰۲	-
تعدی غیر اخلاقی سایبری	-۰/۱۵**	-۴/۲۱	-۰/۳۲**
اثر حمایت دیگر افراد مهم بر:			
پرسه زنی اینترنتی	-۰/۱۷**	-۴/۰۳	-
اعتیاد اینترنتی	-۰/۱۲**	-۳/۰۳	-۰/۱۸**
محرومیت اجتماعی	-۰/۰۹*	-۲/۱۰	-
تعدی غیر اخلاقی سایبری	-۰/۰۴	-۱/۳۶	-۰/۱۵**
اثر پرسه زنی اینترنتی بر:			
اعتیاد اینترنتی	۰/۳۲**	۷/۲۴	۰/۳۲**
تعدی غیر اخلاقی سایبری	۰/۱۹**	۵/۲۲	۰/۲۹**
اثر اعتیاد اینترنتی بر:			
تعدی غیر اخلاقی سایبری	۰/۳۰**	۸/۳۰	۰/۳۰**
اثر محرومیت اجتماعی بر:			
تعدی غیر اخلاقی سایبری	۰/۲۸**	۸/۰۴	۰/۲۸**
اثر غیرمستقیم حمایت خانواده بر:			
اعتیاد اینترنتی	-۰/۰۸**	-۴/۶۸	-۰/۰۸**
تعدی غیر اخلاقی سایبری	-۰/۱۹**	-۷/۵۶	-۰/۱۹**
اثر غیر مستقیم حمایت اجتماعی دوستان بر:			
اعتیاد اینترنتی	-۰/۰۹**	-۴/۸۱	-
تعدی غیر اخلاقی سایبری	-۰/۱۷**	-۷/۱۹	-۰/۱۷**
اثر غیرمستقیم حمایت اجتماعی دیگر افراد مهم بر:			
اعتیاد اینترنتی	-۰/۰۵**	-۳/۵۲	-
تعدی غیر اخلاقی سایبری	-۰/۱۱**	-۴/۹۷	-۰/۱۱**
اثر غیرمستقیم پرسه زنی اینترنتی بر:			
تعدی غیر اخلاقی سایبری	۰/۱۰**	۵/۴۶	۰/۱۰**

* $P < 0.05$ ** $P < 0.01$

بحث

نتیجه پژوهش حاضر نشان داد که ابعاد حمایت اجتماعی ادراک شده بر اعتیاد اینترنتی، دارای اثر منفی و معنی دار است، که با نتایج پژوهشهای پیشین همسو می باشد. (۱۶، ۱۸، ۱۴). همچنین حمایت اجتماعی ادراک شده بر پرسه زنی اینترنتی دارای اثر مستقیم و منفی است که با پژوهشهای (۲۸ و ۲۹) همسو و با یافته های (۲۹) غیر همسو است. در خصوص نتیجه اثر مستقیم و منفی حمایت اجتماعی ادراک شده بر محرومیت اجتماعی با نتایج مطالعات (۱۳، ۲۷، ۲۹)، مطابقت دارد. نتیجه اثر مستقیم و منفی حمایت اجتماعی ادراک شده از طرف (خانواده و دوستان) بر تعدی غیر اخلاقی سایبری با تحقیقات (۷، ۱۲، ۱۱) همسو

نتایج نشان داد که از میان متغیرهای پژوهش اعتیاد اینترنتی بیشترین اثر مستقیم (۰/۳۰) را بر تعدی غیر اخلاقی سایبری دارا می باشد. بیشترین اثر غیر مستقیم بر تعدی غیر اخلاقی سایبری مربوط به مولفه حمایت خانواده است (۰/۱۹-). بیشترین اثر کل بر تعدی غیر اخلاقی سایبری مربوط به حمایت اجتماعی ادراک شده از طرف خانواده است (۰/۳۶-). پرسه زنی اینترنتی بیشترین اثر مستقیم (۰/۳۰) و حمایت اجتماعی دوستان بیشترین اثر غیر مستقیم (۰/۰۹-) را بر اعتیاد اینترنتی دارا می باشند. بیشترین اثر کل بر اعتیاد اینترنتی نیز مربوط به پرسه زنی اینترنتی است (۰/۳۲-).

نتیجه گیری

حمایت اجتماعی از نگرانی های اساسی نظام های آموزشی است که می تواند منجر به تعدی غیر اخلاقی سایبری دانش آموزان گردد. به نظر می رسد که مهم ترین اقدام سیاست گذاری و عرضه آموزش های لازم در حوزه رفتار شهروندی سایبری به دانش آموزان است و بهره گیری از اقدامات تنبیهی و کاهش دسترسی به فناوری فقط به صورت مقطعی مشکل تعدی غیر اخلاقی سایبری را بر طرف می سازد و چنین اقداماتی منجر به استقاده مخفیانه از فناوری می شود که عواقب وخیم تری در پی دارد. نتایج این پژوهش می تواند توجه مسئولان و محققان را به توجه و مطالعه پدیده شایع و کمتر مورد بررسی و مذاقه تعدی غیر اخلاقی سایبری و عوامل روان شناختی موثر بر آن جلب کند و مانع از توسعه عواقب منفی آن مانند افزایش قربانی شدن سایبری گردد.

ملاحظه های اخلاقی

موضوعات اخلاقی همچون؛ سرقت ادبی، رضایت آگاهانه؛ محرمانه بودن، انتشار چندگانه و ... در پژوهش حاضر موردتوجه قرار گرفته اند.

واژه نامه

1. Information and communication technology
فناوری اطلاعات و ارتباطات
2. Cyberspace
فضای سایبری
3. Non-Ethical Cyber Bullying
تعدی غیر اخلاقی سایبری
4. Electronic environment
محیط الکترونیک
5. Social Support
حمایت اجتماعی
6. Same age group
گروه همسالان
7. Crimes
جرایم
8. Education
آموزش
9. Internet Adiction
اعتیاد اینترنتی
10. Anxiety
اضطراب
11. Technology anxiety
اضطراب تکنولوژی
12. Cyber Loafing
پرسه زنی اینترنتی
13. Social Deprivation
محرومیت اجتماعی
14. Violence
خشونت
15. Social injustice
بی عدالتی اجتماعی

References

1. Marzooqi R, Heydari E. Analyzing the relationship between cyber loafing and unethical cyber bullying and students' sense of happiness. Ethics in Science & Technology, 2017;13(3):48-56. (In Persian). Dor: 20.1001.1.22517634.1397.13.3.7.3

می باشد. همچنین نتایج نشان داد که پرسه زنی اینترنتی بر اعتیاد اینترنتی، دارای اثر مستقیم مثبت و معنی دار است که با تحقیقات (۳۰ و ۲۹) همسو است. نتیجه اثر مستقیم اعتیاد اینترنتی بر تعدی غیر اخلاقی سایبری، مثبت و معنی دار است که با تحقیقات (۹، ۷، ۱۴، ۱۷) همسو است. یافته های پژوهش نشان داد که اثر مستقیم محرومیت اجتماعی بر تعدی غیر اخلاقی سایبری مثبت و معنی دار است و با نتایج تحقیقات (۵، ۹، ۱۰، ۲۱، ۲۳) همسو است. یافته ی دیگر حاکی از اثر غیرمستقیم حمایت اجتماعی ادراک شده از طریق واسطه گری پرسه زنی اینترنتی بر اعتیاد اینترنتی، منفی و معنی دارا می باشد. سستی روابط اجتماعی دانش آموزان با خانواده، دوستان و دیگر افراد جامعه باعث می شود که استفاده از اینترنت را جایگزین رابطه اجتماعی با خانواده، دوستان و دیگر افراد مهم زندگی می نمایند؛ در نتیجه این امر در دانش آموزانی که ادراک کمتری از میزان حمایت اجتماعی و کیفیت آن دارند به عمیق تر شدن فاصله اجتماعی انجامیده و استفاده مکرر از اینترنت بیشتر آن ها را در معرض خطر وابستگی به برنامه های اینترنتی قرار می دهد (۳۰)

همچنین اثر غیر مستقیم مولفه های حمایت اجتماعی ادراک شده از طریق واسطه گری اعتیاد اینترنتی، پرسه زنی اینترنتی و محرومیت اجتماعی بر تعدی غیر اخلاقی سایبری، منفی و معنی دار می باشد. با کاهش حمایت اجتماعی ادراک شده، احتمال اعتیاد اینترنتی افزایش می یابد و افرادی که وابستگی زیادی به اینترنت دارند و به پرسه زنی و وب گردی در اینترنت مشغولند، هدف سوء استفاده، آزار و اذیت، خطرات حفظ حریم خصوصی، دیدن عکس های پورنو و محتوای خشونت آمیز قرار گرفته و هم به سوء استفاده از دیگران می پردازند؛ (۱۳) در نهایت نتایج پژوهش بیانگر این است که اثر غیرمستقیم پرسه زنی اینترنتی از طریق واسطه گری اعتیاد اینترنتی بر تعدی غیر اخلاقی سایبری مثبت و معنی دار می باشد. جوانانی که ساعات بیشتری را به صورت آنلاین می گذرانند بیشتر در معرض قربانی شدن سایبری قرار می گیرند و گذراندن ساعات زیاد به صورت آنلاین خطر اعتیاد اینترنتی را در پی دارد و منجر به استفاده نادرست از منابع و یا ارتکاب جرم و آزارگری با استفاده از امتیازات فضای مجازی می شود. (۷) مهم ترین محدودیت پژوهش استفاده از پرسشنامه خود گزارشی بود، بنا براین بهتر است از سایر ابزارهای جمع آوری اطلاعات مانند مصاحبه نیز استفاده شود. از دیگر محدودیت های پژوهش مسئله تعمیم پذیری است، چرا که این پژوهش تنها در میان دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهر شیراز مورد بررسی قرار گرفته است.

2. Jiang L, Drolet A, Heejun SK. Age and social support seeking: Understanding the role of perceived social costs to others. Personality and Social Psychology Bulletin, 2018, 2018; 44(7): 1104-1116. Doi: 10.1177/0146167218760798.
3. Kim S, Colwell SR, Kata A, Boyle MH, Georgiades K. Cyberbullying victimization and adolescent mental

- health: Evidence of differential effects by sex and mental health problem type. *Journal of youth and adolescence*, 2017;47(3):1-12. Doi: [10.1007/s10964-017-0678-4](https://doi.org/10.1007/s10964-017-0678-4). Epub 2017 Apr 22.
4. Barlett C, Chamberlin K, Witkower Z. Predicting cyberbullying perpetration in emerging adults: A theoretical test of the bartlett gentile cyberbullying model. *Aggressive Behavior*, 2017; 43(2): 147-154. Doi: <https://doi.org/10.1002/ab.21670>
 5. Livazovc G, Ham E. Cyberbullying and emotional distress in adolescents: the importance of family, peers and school. *Heliyon*, 2019; e01992;5(6):1-9. Doi:<https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2019.e01992>
 6. Vale A, Pereira F, Goncalves M, Matos M. Cyber-aggression in adolescence and internet parenting styles: A study with victims, perpetrators and victim- perpetrators. *Children and Youth Services Review*, 2018; 93(1): 88 - 99. Doi:[10.1016/j.childyouth.2018.06.021](https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2018.06.021)
 7. Baldry AC, Sorrentino A, Farrington DP. Cyberbullying and cyber victimization versus parental supervision, monitoring and control of adolescent's online activities. *Children and Youth Services Review*, 2019; 96(3):300-307. Doi: <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2018.11.058>
 8. Wright MF. Parental mediation, cyberbullying, and eyerolling: The role of gender. *Computers in Human Behavior*, 2018; 71:189-195. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2017.01.059>
 9. Leemis R, Espelage DL, Basil KC, Mercer Kollar LM, Davis J. Traditional and cyber bullying and sexual harassment: A longitudinal assessment of risk and protective factors. *Aggressive Behavior*, 2018; 45(2):181-192. Doi:[10.1002/ab.21808](https://doi.org/10.1002/ab.21808). Epub 2018 Dec 21.
 10. Olsson I, Hagekull B, Giannotta F, Ahlander C. Adolescents and social support situation. *Scandinavian Journal of psychology*, 2016; 57(3):223-232. Doi: [10.1111/sjop.12282](https://doi.org/10.1111/sjop.12282)
 11. VanderVen T, Funcheon M. Social support and crime. *The Black well Encyclopedia of sociology*. Published by John Wiley & Sons, Ltd. 2018. Doi:[10.1002/9781405165518.wbeoss183.pub2](https://doi.org/10.1002/9781405165518.wbeoss183.pub2)
 12. Dilek Uludasdemir RN, sibel Kucuk RN. Cyber experiences of adolescents and parental awareness: Turkish example. *Journal of Pediatric Nursing*, 2019; 44(4): 84-90. <https://doi.org/10.1016/j.pedn.2018.11.006>
 13. Wright M. Cyber victimization and psychological adjustment difficulties among adolescents. The role of technology mediation and social support from school resource officers. *Policing An International Journal of Police Strategies and Management*, 2016; 39(3): 536-550. Doi: <https://doi.org/10.1108/PIJPSM-02-2016-0016>
 14. Kristiana SK, Assandi P, Ismail RI, Nasrun MWS, WigunaKristiana SK. Internet addiction: a new addiction? *Medical Journal of Indonesia*, 2019; 28(1): 82-91. Doi: [10.13181/mji.v28i1.2752](https://doi.org/10.13181/mji.v28i1.2752)
 15. Ryazi Z. Prediction of Internet addiction based on moral values and bullying. *Ethics in Science and Technology*, 2019;14(2) :191-195. (In Persian). Dor: [20.1001.1.22517634.1398.14.5.28.5](https://doi.org/10.1001.1.22517634.1398.14.5.28.5)
 16. Jamiri S, Hashemi T, Machinchi Abbasi N. Social anxiety, self-esteem, perceived social support and Internet addiction. Tehran: The 6th Iranian Congress of Psychology. 2016. (In Persian).
 17. Anderson M, Jiang J. *Teens social media & technology*. United States of America: New Research Center.2018.
 18. Mohammadi R, Soleimani T. Comparison of academic self-efficacy, emotional processing and perceived social support in students with and without internet addiction. Mohaghegh Ardabili University: 1st National Conference on Social Harms. 2016. (In Persian).
 19. Akbulut Y, Donmez O, Dursun OO. Cyberloafing and social desirability bias among student and employees. *Computers in Human Behavior*, 2017; 72(6): 877-95. Doi: <https://doi.org/10.1016/j.chb.2017.02.043>
 20. Karimi Mazidi A, Rahim Nia F, Mortazavi S, Mehraeen M. Clarifying the role of job burnout in predicting the unethical behavior of cyber loitering. *Ethics in Science and Technology*, 2022;17(1): 85-91 .Dor: [20.1001.1.22517634.1401.17.1.12.2](https://doi.org/10.1001.1.22517634.1401.17.1.12.2)
 21. Shahabinejad Z, Zandi S, Aziz Mohammadi S. The role of self-compassion and perceived social support in predicting college students' internet addiction. *Knowledge and Research in Applied Psychology*, 2016; 18(2):80-91
 22. Schriber RA, Rogers C R, ferrer E, Conger RD, Robins R W, Hastings PD, Guyer A E. Do hostile school environments promote social deviance by shaping neural responses to social exclusion? *Journal of research on Adolescence*, 2018; 28(1): 103-120. Doi: [10.1111/jora.12340](https://doi.org/10.1111/jora.12340)
 23. Worth D. Rising crime linked to social deprivation and a failing care system. United Kingdom: The UK European University. 2018
 24. Lam L, Li Y. The validation of the E-Victimisation Scale(E-VS) and the E-Bullying Scale(E-BS) for adolescents. *Computers in Human Behavior*, 2013; 29(1):3-7. Doi: <https://doi.org/10.1016/j.chb.2012.06.021>
 25. Zimet GD, Dahlem NW, Zimet SG, Farley GK. The Multidimensional social support. *Journal of Personality Assessment*, 1988;52(1):30-41. Doi: https://doi.org/10.1207/s15327752jpa5201_2
 26. Tran B, Mai H, Nguyen LH, Nguyen CT, Latkin CA. (2017). Vietnamese validation of the short version of Internet Addiction Test. *Addictive Behaviors Report*, 2017;8(6): 45-50. Doi: <https://doi.org/10.1016/j.abrep.2017.07.001>
 27. Blau G, Yang Y, Ward-Cook K. Testing a measure of cyberloafing. *Journal of Allied Health*, 2006;35(1): 9-17.
 28. Varol F, Yildirm E. (2018). An examination of cyberloafing behavior in classrooms from students' perspectives. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*; 9(1):26-46. Doi: [10.17569/tojq.349800](https://doi.org/10.17569/tojq.349800)
 29. Jones LM, Mitchell KJ, Finkelhor D. Online harassment in context: Trends from three Youth Internet Safety Surveys (2000, 2005, 2010). *Psychology of Violence*, 2018; 3: 53–69. Doi: <https://doi.org/10.1037/a0030309>
 30. Marzooqi R, Heydari E. (2017). Analyzing the relationship between cyber loafing and unethical cyber bullying and students' sense of happiness. *Ethics in Science & Technology*, 2017;13(3):48-56. (In Persian). Dor: [20.1001.1.22517634.1397.13.3.7.3](https://doi.org/10.1001.1.22517634.1397.13.3.7.3)